

รายงานสืบเนื่องจาก

การประชุมวิชาการระดับชาติ

ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวังจัย ครั้งที่ ๕

วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ณ อาคารศูนย์ภาษาและศูนย์คอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“สร้างองค์ความรู้ สู่ก่องเที่ยวไทย
เศรษฐกิจก้าวไกล สังคมไทยยั่งยืน”

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

พิจารณาบทความวิจัยและบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ ๕

รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ชัยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.กนิษ สนธิเพ็มพูน	มหาวิทยาลัยเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์นฤ นาคราวนันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนा บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แก้วขาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ชาญ ณ ลำปาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จุ้ยทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏไอลองกรน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภมราษฎร์ วิริยะกานุณย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สัจวาระนันที	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตา วรรණพิรุณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประisan ตั้งยืนยงวัฒนา	มหาวิทยาลัยรังสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต่อศักดิ์ แก้วจัจสวีไล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรีย์ ยอดฉิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต่อศักดิ์ ขอแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ศรีหัสดี	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจนศักดิ์ เอกบูรณะวัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภพ กล้าสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ดร.บุญเรือง ศรีเหรัญ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดร.ชัยธารา พงศ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยเรศวร
ดร.วรรณรัตน์ วัฒนานนิมิตกุล	มหาวิทยาลัยสยาม
ดร.ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏไอลองกรน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ดร.ภัทรรัช ยะสะกะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
นางสาวยุวดี นิรัตน์ธรรมกุล	ผู้อำนวยการกองวิจัยการตลาด
	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
“สร้างองค์ความรู้ ถ่ายทอดเที่ยวไทย
เก่งช่างเริ่งทุกวิถีทาง สังคมไทยยั่งยืน”

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๕
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

พิจารณาบทความวิจัยและบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ ๕

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลปadeช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพร โพคั้ยสารรค
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ตรีสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพล นามบุญเรือง
ดร.อาคม เจริญสุข
ดร.เสรี เพ็มชาติ
ดร.ทักษิณ ชัยอิทธิพรวงศ์
ดร.นพดล อ้ำดี
ดร.อดิศักดิ์ แสงส่องฟ้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพล อุสา�พันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสน่ห์ ระหว่างบ้าน¹
อาจารย์ทรงเกียรติ อิงค์การะธร

การมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ¹ ของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

People's Participation and Environment Factors in Eco-tourism Management of
Bangnampheung Floating Marketing, Amphoe Phra Pradaeng, Samut Prakan

จิตตราพร ยอดมโนธรรม¹ ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญญโญ²

^{1,2} สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทตัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จำนวน 327 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) คะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติเชิงอนุមานด้วยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งอยู่ใน ระดับมาก ส่วนความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.328 และปัจจัย สภาพแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.587 ซึ่งหมายความว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัย สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งในทิศทางเดียวกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยสภาพแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the People's Participation and Environment Factors in Eco-tourism Management of Bangnampheung Floating Marketing, study the people's participation in eco-tourism management of Bangnampheung Floating Marketing and study the environment factors in eco-tourism management of Bangnampheung Floating Marketing. This quantitative research used sample group the people in the community Bangnampheung Floating Marketing 327 people. The questionnaires were used as a tool to

collect data. The data explained by frequency, percentage, mean, and standard deviation and assumption testing by Pearson's correlation coefficient.

The research results revealed that people's participation in eco-tourism management of Bangnampheung Floating Marketing are in the middle range. And environment factors in eco-tourism management of Bangnampheung Floating Marketing are in the high range.

The results of relation in the people's participation had correlation 0.328 and environment factors had correlation 0.587. This means that people's participation and environment factors had relation to eco-tourism management of Bangnampheung Floating Marketing are in the same trend with significant.

Keywords : People's participation, Environment factors, Eco-tourism, Bangnampheung floating marketing

บทนำ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นธุรกิจบริการที่มีศักยภาพในการสร้างงานและเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) การท่องเที่ยวในอดีตไม่ค่อยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากนัก จึงทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายไปจำนวนมาก และส่วนใหญ่ใช้เวลานานในการฟื้นสภาพส่งผลให้ปัจจุบันคนส่วนใหญ่เริ่มหันมาสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น เนื่องจากสิ่งสำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวลักษณะนี้ คือการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ เพราะมีการจัดการอย่างยั่งยืน ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และมีการสร้างการรับรู้ความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ จำกัดและเข้าใจ และที่สำคัญยังทำให้นักท่องเที่ยวทราบหน้าในดูดีของแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น และยังเป็นการกระจายรายได้ในระดับต้องถิ่นที่ช่วยให้สภาพความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นดีขึ้นอีกด้วย

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมกำหนดติดทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการและดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน โดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม ทั้ง ๖ ด้านพร้อมกัน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี กฎหมายและสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นจ้าของและมีส่วนในการจัดการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ มีความรัก ความห่วงใย การพึงพา และใช้ประโยชน์ทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้ว สามารถนำมาระบุกตื้อให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวได้โดยชุมชนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนเอง และชุมชนกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อที่จะคงสภาพความสมบูรณ์ต่อไป (อภิชาติ ใจอารีย์, 2555)

ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตั้งอยู่ในตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่สีเขียวที่มีรูปร่างคล้ายกระเพาะหมูหรือแอกวัว หรือเรียกว่า คุ้งกระเพาะหมู ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ปลูกสารพิชที่มากกลางความเจริญเติบโตของเมือง โอบล้อมด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา และที่สำคัญคุ้งกระเพาะหมูแห่งนี้ได้อนุรักษ์ให้เป็นพื้นที่สีเขียวตั้งแต่ปี 2520 พื้นที่แห่งนี้จึงเป็นแหล่งผลิตอาหารบริสุทธิ์ ให้กับประชาชนในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ช่วยกรองฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศ ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่มากมาย ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จัดตั้งขึ้นโดย ความร่วมมือของชาวบ้านร่วมกับผู้นำท้องถิ่น และองค์กรบริหารส่วน

ตำบลบางน้ำผึ้ง เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับขยายสินค้าของชุมชนบางน้ำผึ้ง และตำบลใกล้เคียงเพื่омีเมืองพระประแดง ปัจจุบันเติบโตจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดสมุทรปราการ นับเป็นตลาดที่มีสินค้าหลากหลายทั้งของกิน ของใช้ของฝากร้านขนาดนิต จัดจำหน่ายผลิตผลของชาวบ้าน และยังเป็นศูนย์รวมสินค้า OTOP ที่สร้างสรรค์จากคนในชุมชนบางน้ำผึ้งและตำบลใกล้เคียง ในจังหวัดสมุทรปราการ (ภาณุเดช กล้ำป้วน, 2556) มีวัตถุประสงค์ในการสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน และยังเป็นการกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นและมีการแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ระหว่างผู้มาเยือนกับคนในชุมชนควบคู่กับการอนุรักษ์วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2557)

การที่คุณมาท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน แต่ก็พบว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนด้วยเช่นกัน รวมถึงหัวร้ายการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ คือ ขยายมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น หากปล่อยให้เป็นเช่นนี้ ประชาชนในท้องถิ่นอาจได้รับผลกระทบจากการเสื่อมโทรมของหัวร้ายการธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งแนวทางหนึ่งที่จะสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ดูแล วางแผน และจัดการหัวร้ายการและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดำเนินการที่จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว โดยคาดว่าผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการดูแลรักษาหัวร้ายการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

สมมติฐานการวิจัย

- การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง
- ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตประชาราษฎร์และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดำเนินการและจัดการในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ W.G.Cochran เนื่องจากไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อน (e) ขนาดประชากรที่ยอมรับได้ (0.05) โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลได้แบบสอบถามจำนวน 327 คน ใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อ้างอิงหลักความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) และการสุ่มตัวอย่างเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2548, หน้า 193-194)

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้คือ ชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.4 ขอบเขตระยะเวลา

ศึกษาวิจัยระหว่างเดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 รวมระยะเวลา 5 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบไลก์เริร์ท (Likert's scale) ซึ่งแต่ละคำถามผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวและมีคำตอบให้เลือกตามระดับความสำคัญ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบไลก์เริร์ท (Likert's scale) ซึ่งแต่ละคำถามผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวและมีคำตอบให้เลือกตามระดับความสำคัญ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ส่วนที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบไลก์เริร์ท (Likert's scale) ซึ่งแต่ละคำถามผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวและมีคำตอบให้เลือกตามระดับความสำคัญ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2543:100)

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยภูมิปัญญา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากสื่อインเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินการศึกษาวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมนิเทศ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมรวมข้อมูลโดยวิธีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จากนั้นจึงนำวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) “ได้แก่ การแจกแจงความถี่และเสนอผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) “ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson's correlation) ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือข้อมูล 2 ชุด โดยจะแสดงผลถึงตัวแปร 2 ชุด มีความสัมพันธ์กันหรือไม่สัมพันธ์กัน (สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ, 2555, หน้า 1-2)

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยสภาพแวดล้อม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งและระดับความสำคัญ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.890	0.91	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.839	0.94	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.143	0.82	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.006	0.62	มาก
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.808	0.99	ปานกลาง

จากการที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ “ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมในภาพรวม

ปัจจัยสภาพแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านการเมือง	3.782	0.61	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.943	0.64	มาก
ด้านสังคม	3.825	0.64	มาก
ด้านเทคโนโลยี	4.045	0.58	มาก
ด้านกฎหมาย	3.756	0.61	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.911	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมายและด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งในภาพรวม

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติรวมถึงแหล่งวัฒนธรรม	4.381	0.54	มาก
การท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบ	4.102	0.56	มาก
การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้	4.197	0.62	มาก
การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.144	0.65	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติรวมถึงแหล่งวัฒนธรรม การท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบ การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้และการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

การมีส่วนร่วมของประชาชน	การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	
	r	P
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	.306	.000
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.185	.037
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	.171	.055
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	.407	.000
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.287	.001
ภาพรวม	.328	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีค่า r เท่ากับ .328 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ปัจจัยสภาพแวดล้อม	การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	
	r	P
ด้านการเมือง	.436	.000
ด้านเศรษฐกิจ	.287	.001
ด้านสังคม	.532	.000
ด้านเทคโนโลยี	.462	.000
ด้านกฎหมาย	.587	.000
ด้านสิ่งแวดล้อม	.474	.000
ภาพรวม	.587	.000

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อม ภาพรวมมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีค่า r เท่ากับ .587 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พぶว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการติดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.14

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พぶว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมายและด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88

3. ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติรวมถึงแหล่งวัฒนธรรม การท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบ การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้และการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีค่า r เท่ากับ .328 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อม ภาพรวมมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีค่า r เท่ากับ .587 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยสภาพแวดล้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้ศึกษาได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลาดน้ำวัดตะเคียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ (คงลักษณ์ สงพิพิธ, 2557)

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมายและด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” พบว่า ประชาชนมีความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น และประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากได้รับค่าตอบแทนจากการท่องเที่ยวในรูปแบบของตัวเงินมากขึ้น ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ๆ จากการที่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวและมีการประสานความร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน แต่สภาพแวดล้อมของชุมชนยังคงต้องได้รับการพัฒนา ประชาชนในชุมชนมีการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว โดยจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมของพื้นที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนถูกทำลายโดยนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแบบร็อคสำนักในการซ้ายกันรักษาสิ่งแวดล้อมและเกิดปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและสูญเสียขาดการปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสม ทั้งสภาพถนน ทางเดิน ทางเท้า (สุชาทิพย์ เชิญน้อย, 2554)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย จากการลงพื้นที่ศึกษาและทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งร่วมกับชุมชน ควรจะให้การดูแลรักษาในเรื่องความสะอาดของพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่นี้เป็นตลาดน้ำ ความมีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้ไปทำลายบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของตลาดน้ำ อีกทั้งความสะอาดของพื้นที่จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป และแนวทางการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เพื่อที่ทางเจ้าหน้าที่ห้องลินหรือเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับส่วนนี้ จะได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ได้ขึ้นไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดการบริการที่ดีมากยิ่งขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อัลซ่า.

คอมลักษณ์ สงพิพ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา

ตลาดน้ำวัววัฒนาเดียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

บุญชม ศรีสะอด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุริยาสาสน.

ภาณุเดช กล้าป่วน. 2556. ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง. สืบคันเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม, 2559, จากเว็บไซต์:

<http://informationeau.blogspot.com/2012/09/gps-13.html>.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2548). การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. 2557. การท่องเที่ยวโดยชุมชน. สืบคันเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม, 2559,

จากเว็บไซต์ : <http://www.cbt-i.org/2012/travel.php>.

สุชาทิพย์ เข็มน้อย. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา

ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ. (2555). ค่าสมัครห้องปฏิบัติการ. สืบคันเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม, 2559,

จากเว็บไซต์: <http://www.dss.go.th/index.php/th/26-structure/bla.html>.

อภิชาติ ใจารีย์. (2555). ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมและสิ่งแวดล้อม. นครปฐม : ภาควิชาการพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์.